

Overvåkning av laksebestander

Helge Axel Dyrendal, Drammen 24. mai 2016

Aktører og roller

- Parasitter og sykdom - MT
- Rømt fisk - Fiskdir
- Fisk fra naturen - M.dir
- Inngrep - NVE
- Forurensning - M.dir

Foto. Øyvind Solem, NINA

Styrings signaler

«På denne bakgrunn arbeider fagmyndighetene med et bredt anlagt tiårig overvåkingsprogram som skal danne grunnlag for evalueringen av de nasjonale laksevassdragene og laksefjordene. Programmet skal gi tilstrekkelig kunnskap om bestandsutviklingen, følge utviklingen av de enkelte påvirkningsfaktorene i vassdrag og fjorder, samt etablere gode rapporteringsrutiner som sikrer en helhetlig oversikt. I tillegg skal programmet bidra til en mest mulig effektiv beskyttelse av bestandene»

St.prp. nr. 32 (2006–2007)

Om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder

Sentral punkter i overvåkingen...

- Bestandens tilstand i forhold til negativ menneskeskapt påvirkning
- Lakseoppgang, beskatning og gytebestand i utvalgte nasjonale laksevasdrag og i referansevasdrag
- Utvikling i antall rømt fisk og forekomsten av rømt oppdrettsfisk i gytebestandene i utvalgte nasjonale laksevasdrag og i referansevasdrag
- Frekvens av hybridisering i nasjonale laksevasdrag og referansevasdrag
- Utvikling i reguleringsregimer for vannkraft og fysiske inngrep i nasjonale laksevasdrag
- Utvikling i forurensningskilder og vannkvalitet
- Forekomst og effekt av lakselus og fiske sykdommer hos fisk i oppdrettsanlegg, rømt oppdrettsfisk og villfisk i nasjonale laksefjorder, og i nærliggende referanseområder

St.prp. nr. 32 (2006–2007)

Om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevasdrag og laksefjorder

Overvåkningsprogrammet

- Lakselusovervåking i fjordsystem - HI
- Overvåking av rømt oppdrettslaks i fiskefangster - NINA
- Overvåking av rømt oppdrettslaks i gytebestander - NINA/HI m.fl.
- Genetiske undersøkelser av laksunger i vassdrag - NINA/HI m.fl
- Fisketellere i vassdrag - diverse aktører
- Gytefisktelling i vassdrag - NINA - diverse aktører
- Beskatning og bestandsstørrelse -VRL
- Vannkvalitet og forurensning - NIVA - NINA m. fl.

Er programmet egnet, og virker ordningen?

www.nina.no

NINA Minirapport 470

Midtveisvurdering av nasjonale laksevasdrag og nasjonale laksefjorder

Rømt oppdrettslaks og bestandsstatus

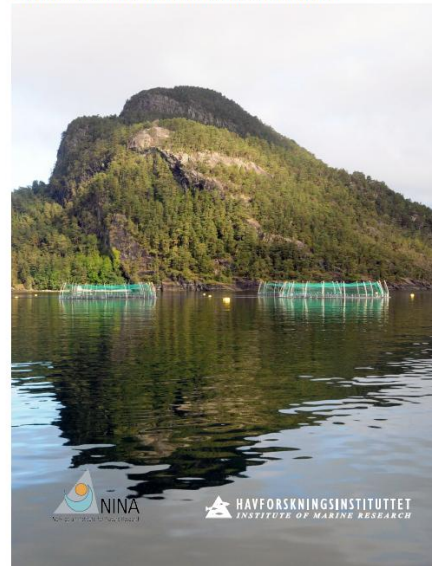
Peder Fiske
Ola H. Diserud
Grethe Robertsen
Anders Foldvik
Ove Skilbrei
Mikko Heino
Ingeborg P. Helland
Kjetil Hindar

RAPPORT FRA HAVFORSKNINGEN
Nr. 19-2013

www.innr.no

Effekten av nasjonale laksefjorder på risikoen for lakselusinfeksjon hos vill laksefisk langs norskekysten

MIDTVEISVURDERING AV ORDNINGEN MED NASJONALE LAKSEFJORDER

Fisheries Management
and Ecology

Fisheries Management and Ecology, 2013

Evaluation of a new management scheme for Norwegian Atlantic salmon *Salmo salar*

L. A. VØLLESTAD

Department of Biosciences, Centre for Ecological and Evolutionary Synthesis, University of Oslo, Oslo, Norway

J. SKURDAL

Norwegian Institute of Nature Research, Lillehammer, Norway

J. H. L'ABÉE-LUND

Norwegian Water Resources and Energy Directorate, Oslo, Norway

Abstract Atlantic salmon, *Salmo salar* L., stocks are decreasing worldwide, and major efforts are underway to conserve populations that are threatened. In a recent effort to conserve the Norwegian salmon, the Norwegian government implemented in 2007 a scheme called National Atlantic Salmon Watercourses and Fjords (NASW), where 52 rivers were given special protection. Here, the scheme is described and it is evaluated if and to what extent the scheme has led to changes in management practice. After the implementation of the NASW scheme, fewer plans for development (e.g. hydropower plants, water abstraction, flood and erosion control) at the within-river level were accepted for NASW-rivers than for rivers not in the scheme. However, at the same time, there was a tendency for fewer plans overall being sanctioned in all types of rivers probably due to overall changes in management practices not related to the NASW scheme. In total, these changes could lead to increased protection of Norwegian Atlantic salmon populations.

KEYWORDS: conservation, dams, encroachments, hydropower, water abstraction.

Foreløpige konklusjoner:

- HI: «evalueringen viser at vi et stykke på vei greier å evaluere effekter av ordningen og vi har data som indikerer at de store nasjonale laksefjordene ser ut til å virke etter hensikten»
- NINA: «Nasjonale laksefjorder reduserer mengden rømt oppdrettslaks i vassdragene rundt fjorden.»
- NINA: «Gjennomsnittlig oppnåelse av GBM var signifikant høyere i nasjonale laksevassdrag enn i andre vassdrag»...OG... «Gjennomsnittlig oppnåelse av GBM var signifikant høyere i laksevassdrag som ligger i nasjonale laksefjorder enn i andre vassdrag».
- «Vøllestad et al. 2013 tar for seg hvordan NVE forvaltningsmessig har behandlet søknader om inngrep i ulike vassdrag. Det kommer da fram at NVE har innført et strengere regime i de nasjonale laksevassdragene, og på den måten har gitt disse vassdragene økt (særlig) beskyttelse.»

Nasjonalt overvåkingsprogram: rømt oppdrettslaks i vassdrag

- Ledes av HI på oppdrag fra Fiskeridirektoratet
- Samler all overvåking i en rapport
- Viktig kunnskapsgrunnlag

Hensikt

FISKERIDIREKTORATET

- *Evaluere effektene av forebyggende og avbøtende tiltak*
- *Evaluere effektene av nasjonale laksevasdrag og -laksefjorder*
- *Bidra med resultater til villaksnormen og vannforskriften*
- *Grunnlag for akutte tiltak i regi av Fiskeridir.*
- *Grunnlag for gjenfangst og uttak etter utfiskingsforskriften*

(F) Uni Research

Kjent kilde:

§ 11. Miljøovervåking

- « ... skal foreta eller bekoste nødvendige miljøundersøkelser for å dokumentere miljøtilstanden innenfor lokalitetens influensområde ...»
- «Miljøundersøkelser etter denne bestemmelsen kan blant annet omfatte undersøkelser for å klarlegge om og hvordan akvakulturvirksomheten forårsaker, har forårsaket eller kan forårsake påvirkning på miljøet.»

Brukt sammen med vedtak om utvidet gjenfangst

Forskrift om fellesansvar for utfisking mv. av rømt oppdrettsfisk

- Formål
- Deltagere i sammenslutning
- Sammenslutningen skal planlegge og dekke utgifter for å redusere forekomst av rømt oppdrettsfisk i elver der innslaget er uakseptabelt.
- Styre
- Fiskeridirektoratets rolle som klageinstans

The screenshot shows the LOVDATA website interface. The search bar at the top contains the text 'Søk etter lover, forskrifter, dommer og stortingsvedtak'. The left sidebar lists various legal sources under 'Rettskilder', including Lov, Stortingsvedtak, Sentrale forskrifter, Lokale forskrifter, Norsk Lovtidend, Dommer, Statens personelhåndbok, and Traktater. The main content area displays the title 'Forskrift om fellesansvar for utfisking mv. av rømt oppdrettsfisk' in red. Below the title is a table with the following information:

Dato	FOR-2015-02-05-89
Departement	Nærings- og fiskeridepartementet
Publisert i	2015 hette 2
Ikrafttredelse	05.02.2015
Sist endret	
Endrer	
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2005-06-17-79-§13a, LOV-2005-06-17-79-§28, LOV-2005-06-17-79-§29a, LOV-2005-06-17-79-§31
Kunngjort	10.02.2015 kl. 15.00
Korttittel	Forskrift om utfisking mv. av rømt oppdrettsfisk

Below the table, the text reads: 'Heimel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 5. februar 2015 med heimel i lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturlov) § 31.'

§ 1. Formål
Formålet med forskrifta er å redusere risikoen for genetisk påverknad frå akvakultur på ville bestand.

§ 2. Samanslutninga
Det skal etablerast ei samanslutning som skal planlegge og dekke utgifter for gjennomføring av tiltak av rømt oppdrettsfisk av artane laks, aure og regnbogeaure i elver der innslaget av rømt fisk er uakseptabelt.
Samanslutninga skal vurdere planlegging av tiltak for å redusere forekomst av rømt oppdrettsfisk i elver der innslaget av rømt oppdrettsfisk er uakseptabelt, og skal utarbeide og gjennomføre planlegging og tiltak for å redusere forekomst av rømt oppdrettsfisk i elver der innslaget av rømt oppdrettsfisk er uakseptabelt. Samanslutninga skal utarbeide og gjennomføre planlegging og tiltak for å redusere forekomst av rømt oppdrettsfisk i elver der innslaget av rømt oppdrettsfisk er uakseptabelt, og skal utarbeide og gjennomføre planlegging og tiltak for å redusere forekomst av rømt oppdrettsfisk i elver der innslaget av rømt oppdrettsfisk er uakseptabelt.

Ukjent kilde - akutte

- Oppdrag til Uni Research
- Flere runder med overvåking og uttak
- 19 elver ble undersøkt
- 39 individer tatt ut v/harpun

